

Suomenhevossadut

Sadun tekstit: Jaana Strömberg, Tiina Levander,
Sanna Ahova ja Nella Ahova, kuvitus: Emmi Kemppainen

Karkki ja Kristalli seikkailevat metsässä

Olipa kerran suomenhevosek nimeltään Kristalli ja Karkki. Ne päättivät lähteä seikkailulle metsään. Päivä oli aurinkoinen ja lämmin sekä metsä mukavan valoisa ja kutsuva. Linnut lauloivat ja kukat tuoksuivat huumaavasti hevosten sieraimiin.

Metsään päästessään eteen lennähti yhtäkkiä iso musta kotka, joka räkäisi rumasti ja kuuluvasti: ”Krääk!”. Karkki pysähtyi kuin seinään ja kehotti Kristallia myös pysähtymään ja katselemaan ympärilleen uhkaako jokin vaara. Silmät ja sieraimet suurina ne pärskähtelivät ja yrittivät selvittää syytä kotkan käytökseen.

He huomasivat, että kotka laskeutui heidän eteensä. Karkki pelästyi tätä kovasti ja lähti salamannopeasti peruuttamaan. Kristalli huudahti Karkille, että: ”Älä lähde, ei ole mitään hätää!”. Karkki ei huudahdusta kuullut, koska se oli jo kääntynyt hädis- sään pois ja laukkasi pakoon.

Yllättäin kotkakin kiinnostui tilanteen saamasta käänteestä ja se rääkäisi Kristallille sanoen, että: ”Halusin olla vaan teidän kaveri, ääneni on pelottava, mutta en voi sille mitään! Olisitko ystäväni, olen yksinäinen”. Kristalli vastasi kotkalle, että: ”Olen mielelläni ystäväsi. Lähdetäänkö yhdessä etsimään Karkkia?”. Kotka vastasi tähän, että: ”Lähdetään heti, minä tähystän ylhäältä”.

Niin uudet ystävykset lähtivät suuntamaan kulkuaan siihen suuntaan mihin Karkki pelästyessään hävisi. Pian kotka huusikin Kristallille, että ”Hei, tuolla näkyy aurinkoinen niitty!”. ”Mennään tarkistamaan se niitty, koska Karkki tykkää juuri tuollaisesta mehukkaasta niittyheinästä”, sanoi Kristalli. Kristalli lähti laukkaamaan hurjaa vauhtia kotkan osoittamaan suuntaan, hyppäsi ojien yli ja sammalmättäät vaan sinkoilivat kavioista samalla kun puut vilisivät silmissä. Se oli juossut jo hetken ja oli jo vähän kuumissaan, hikinen ja hengästynyt, mutta se tiesi, että pian se Karkki löytyy.

Matkalla tuli yhtäkkiä vastaan myyrä, joka kimeällä äänellä kiukkuisena sanoi, että oli jokin aika sitten meinannut jäädä vaalean ja kiihtyneen hevosen alle. Samalla myyrä kertoi mihin suuntaan Karkki oli jatkanut pakomatkaansa. Pienen matkan pyrähdettyään Kristalli kohtasi seuraavaksi pupujussin. Pupu kysyi: ”Etsitkö kenties ystävääsi, joka juuri juoksi ohitseni, voin näyttää tietä mihin päin se juoksi. Lähdän edeltä loikkimaan”.

Kotka oli jo ehtinyt kiertää niityn ympäri ja lennähti pupua ja Kristallia vastaan metsässä räähkyen, että: ”Pakomatkalainen on löytynyt. Se on syömässä heinää niityllä, tulkaa!”. Niityllä Karkki oli syömässä rauhallisena mehevää heinää ja sen vuoksi oli kin kokonaan unohtanut kaiken muun. Yhtäkkiä se huomasi metsän reunassa liikettä ja se nosti päätään korkealle nähdäkseen ja kuullakseen paremmin. Ensin se näki kotkan, sitten pupun ja samalla kuului Kristallin ääni, joka sanoi, että: ”Ei ole mitään hätää, he ovat uusia ystäviäni”. Kristalli juoksi iloisesti hirnuen ystävänsä Karkin luokse ja ne rapsuttelivatkin hetken toisiaan jälleennäkemisen ilosta. Eläimet söivät vatsansa täyteen niittyheinää ja kotka näytti niille lyhimmän reitin kotiin. Uudet ystävykset pupu, kotka, Kristalli ja Karkki sopivat uuden tapaamisen seuraavalle päivälle. Sen pituinen se.

Karkki päiväkodissa

Eräänä tuulisena päivänä

Karkki lähti kävelyretkelle. Se päätti kulkea kylän keskustan reunamille ja se huomasi erään talon pihalla runsaasti *ihania kukkia. Se päättikin välittömästi lähteä tekemään lähempää tuttavuutta kukkien kanssa. Uteliaana luonteena se menikin rohkeasti avoimesta portista sisään. Äkillinen tuulenpuuska heitti portin kiinni Karkin takana. Aita oli niin korkea, että Karkki ei pystynyt hyppäämään sen yli ja toisaalta se muisti ihanat punakeltaiset kukat. Tästä ajatuksesta innostuneena se lähtikin tutkimaan ympäristöä. Pienen leikkimökin ikkunalaudalla oli pitkä rivi tuoksuvia kukkia. Sieraimet suurena se tuoksutteli kukkia. Se katseli kuitenkin ympärilleen ja huomasi liikettä talon ovella. Sieltä alkoi putkahdella ensin kenkiä, sitten kurahousuja ja sen jälkeen eri-ikäisiä lapsia.

Lapset huudahtivat yhteen ääneen sisällä oleville hoitotädeille, että: ”Täällä on poni, täällä on poni!”. Hoitotädit eivät tätä uskoneet ja he sanoivat, että: ”Höpö höpö, mennäänpäs hiekkalaatikolle”. Kaikki lapset kuitenkin kirmasivat Karkin luokse. Karkki katsoi korvat hörössä sen luokse tulevia lukuisia lapsia ja käveli ilomielin niitä vastaan. Huomatessaan pihalla todentotta hevosen, hoitotädit kauhistuivat: ”Mistä tuo hevonen on tuohon tupsahtanut, porttihan on kiinni, kenen se on?”. ”Saammehan me pitää sen?” lapset huutavat kilpaa keskenään. Hoitotädit kertoivat ottaneensa yhteyttä poliisiin ja poliisi kertoi tulevansa paikalle. Sillä aikaa lapset halusivat kovasti nousta Karkin selkään, mutta Karkki ei suostunut, koska lapsilla ei ollut *kypärää.

Lapset olivat Karkin ympärillä, kun poliisit tulivat paikalle. Poliisit sanoivatkin heti, että: ”No kappas, Karkkihan se täällä, on poliisin vanha tuttu”. Karkki tunnisti poliisit ja käveli heidän luokseen tutkimaan taskuja, olisiko siellä kenties pala leipää. Poliisit sanoivat, että: ”Viime kerralla, kun sinut koulun pihalta haimme, saitkin porkkanoita ja siitä varmasti meidät tunnistitkin”. Poliisit kertoivat lapsille, että Karkkia varmasti houkutteli päiväkodin pihassa olevat kukat, koska ne ovat hevosten mielestä herkullisia. Karkki oli muutenkin uteliaana hevosenä kova seikkailemaan ja poliisit olivat hakeneet sen usein mm. vanhainkodilta, kaupan pihasta, koululta, leikkipuistosta, uimarannalta, markkinoilta ja kioskilta. Karkki on seikkailuistaan huolimatta kiltti hevonen ja se tunnetaan paikkakunnalla hyvin.

Omistajan tullessa paikalle lava-autollaan, perässään hevoskuljetuskärry, hän alkoi torua Karkkia, että: ”Miksi sinä olet taas lähtenyt omille seikkailuillesi? Tämä oli jo viides kerta tällä viikolla ja nyt on vasta maanantai!”. ”Kenen luvalla sinä täällä olet, päiväkodin pihassa?” hän kysyy Karkilta. Karkki katsahti hämmästyneenä omista- jaansa Tiinaa ja lähti kävelemään hänen luokseen korvat hörössä. ”Miksi sinä minua torut, en minä ole tehnyt mitään pahaa”, se ajatteli ja työnsi turvan Tiinan kainaloon. Tiina oli kuitenkin tuonut mukanaan muutaman kypärän ja hän ehdottikin lapsille, että: ”Haluaisitteko kokeilla ratsastaa?”. Innosta hihkuen lapset asettautuivat jonoon Karkin viereen. Yksi toisensa jälkeen lapset pääsivät ihanan Karkin pyöreään ja lämpimään selkään. Karkki ymmärsi, että ratsastajat olivat pieniä ja se kulki varovaisesti.

Kun kaikki lapset olivat saaneet ratsastaa, jonon hännillä seisojien joukossa olivat myös kaksi poliisia kypärät päissään. ”Saisimmeko mekin ratsastaa pienen ringin Karkilla?” poliisit kysyivät. Karkki suostui ilomielin, sillä ehdolla, että poliisit sallisivat Karkin seikkailujen jatkuvan. Tuolloin paikalle saapui myös tarkkavainuisia paikallislehden toimittajia, jotka olivat saaneet vihiä päiväkotiin menneestä hevosesta. No, Karkkihan se siellä. ”Meidän kylä on saanut ratsupoliiseja, voi kuinka hienoa!” he huudahtavat innoissaan ja alkavat ottaa kuvia salamavalot räpsyen.

Ratsastuksen päättyessä Karkki alkoi tuntemaan vatsassaan jo nälän kurnivan. Samassa hoitotäti tuli kutsumaan poliiseja ja toimittajia myöten kaikki yhteiselle välipalalle ja Karkkikin sai porkkanoita ja kuivia leivän paloja. Kaikille jäi seikkailuista hyvä mieli. Sen pituinen se.

- * Hevoset eivät saa syödä puutarhakukkia, koska ne eivät välttämättä sovi niille.
- * Hevoset syövät heinää, kauraa, kivennäistä ja herkuina porkkanaa ja kuivaa leipää.
- * Ratsastaessa pitää aina käyttää turvakypärää.

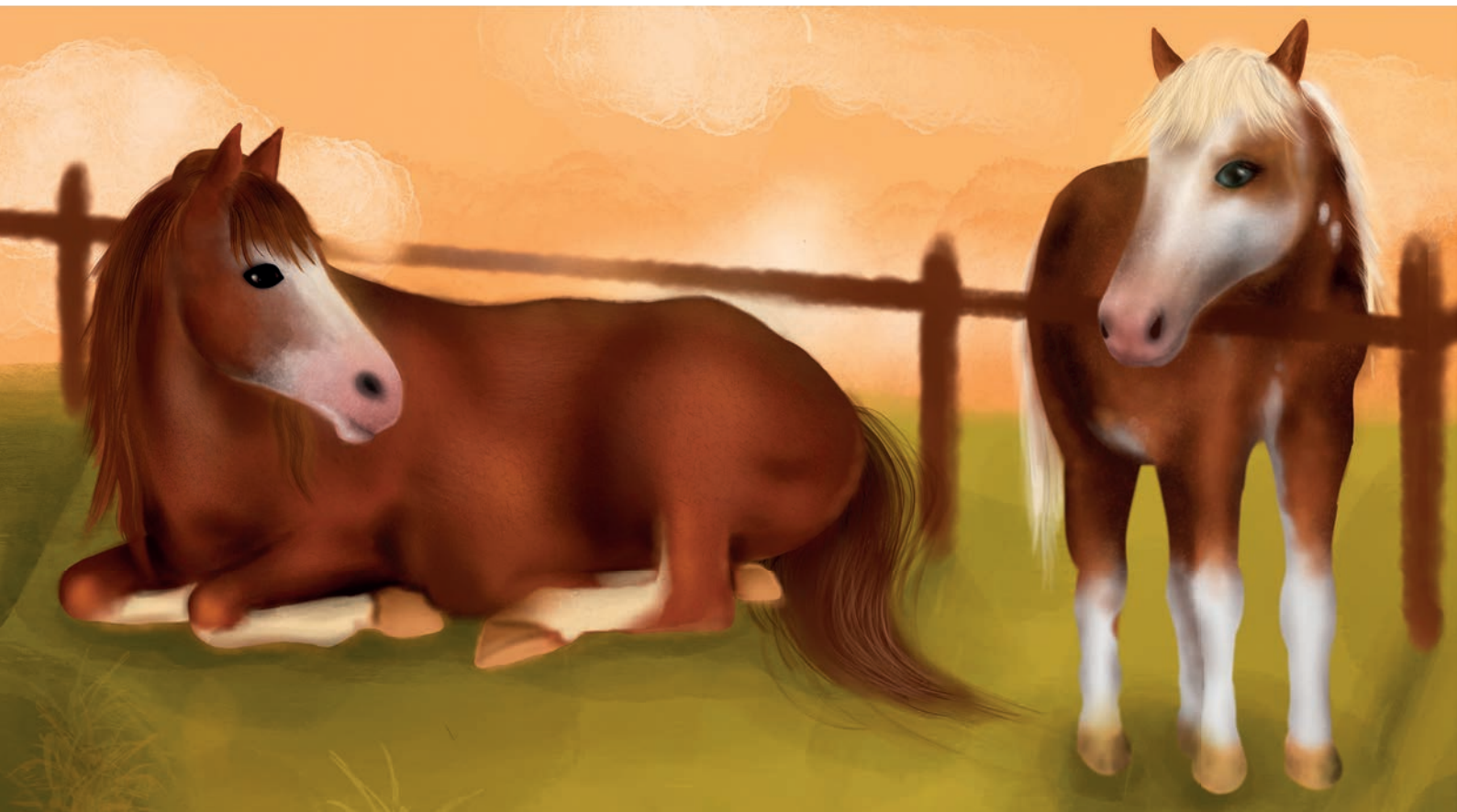
Karkki tallikierroksella kotitallilla

Karkki päätti eräänä päivänä seikkailla omalla kotitallillaan. Se oli saanut yhtäkkiä mieleensä, että onpas meillä eri näköisiä, eri ikäisiä, eri luonteisia ja eri tyyppisiä suomenhevosia. Karkki päättikin, että nyt täytyy tutustua tallin hevosiin paremmin. Se päätti aloittaa oman *pihaton hevosista. Se käveli tarhaan ja kysyi tuttavaltaan *Punapallosta, että: ”Saisinko haastatella sinua hieman?”. Punapallo asettui mukavasti heinäpaalin ääreen ja syönnin lomassa totesi, että: ”No mikäpä se siinä, kysy vaan”. Karkki halusi tietää minkä värinen Punapallo oikeasti onkaan. Punapallo totesi tähän, että: ”Minä olen virallisesti tummanruunikko, näethän sinä upean ruskean väritykseni ja mustan harjani ja häntäni”. ”Lisäksi merkkeinä minulla on otsassa pieni tähti ja jalassa vuohissukka”, hän jatkaa. Karkki haluaa myös tietää, että mitä Punapallo tekee työkseen. ”Kasvatan varsoja ja toimin hoitotätinä, olen niin sanottu *siitostamma. Olen myös toiminut ratsuna”, kertoo Punapallo lisää itsestään.

* Tamma Punapallo. Punapallo on tummanruunikko, jolla on otsassa tähti ja matala vuohissukka vasemmassa takajalassa.

Seuraavaksi Karkki suuntaa päiväunillaan olevan Silkin Hovin luokse. Saanko kysyä sinulta samat kysymykset kuin esitin äskeiselle rouvalle Punapallolle?” Karkki kysyy. ”No kysy vaan”, vastaa Silkin Hovi. ”Minä olen viralliselta väritykseltäni punarautias. Eikös minulla olekin kauniin punaruskea karva ja punertavat jouhet?” kysyy Silkin Hovi. ”Lisäksi minulla on merkkeinä valkoinen läikkä mahan alla, poskille ulottuva leveä läsi, kaikissa jaloissani on korkea sukka ja valkokaviot. Minulla on hyvin kauniit merkit!” kertoo Silkin Hovi. Karkki haluaisi myös tietää mitä Silkin Hovi tekee työkseen. ”Olen toiminut ratsuna, vaikka minun vanhempani olivat ravihevosiä. Olen hyvin monipuolinen. Toimin tällä hetkellä siitostammana ja olen nyt kantavana *Riikin Taalerista”.

* Silkin Hovi on punarautias, valkoista mahan alla, poskille ulottuva läsi, alahuuli valkea, kirjokavio, korkea sukka ja valkokaviot

* Riikin Taaleri on Silkin Hovin ja Punapallon tulevan varsan isä. Se on väritykseltään punarautiaan sekakirjava, sillä on liinahtavat jouhet (nykyään liinakko), valkoisia laikkuja mahan alla, valkoisia täpliä vasemmalla puolella kaulaa, molemmat herasilmät, valkopää jossa on ruskeita täpliä vasemman silmän kohdalla. Kirjokavio, valkoinen jalka ja valkokavio. Riikin Taaleri on eriperintäinen, värigeenitestattu suomenkirjava.

”Hei, lapseni, tiedätkös sinä minkä värinen minä olen?” kysyy Karkin äiti Ilo Halla, joka tulee vastaan päiväkävelyllään. ”Sinä olet selvästi valkoinen”, vastaa Karkki.

”Tiedätkö, että valkoiselle on olemassa oma nimi, kimo ja tiedätkö, että en ole syntynyt tämän värisenä? Olen syntynyt ruskeana ja muuttunut iän myötä harmaan kautta lähes valkoiseksi”, kertoo Ilo Halla. ”Olen toiminut ratsuna ja olen käynyt näyttelyisäkin saaden siitä *kantakirjatodistuksen. Minä olen toiminut myös *opetushevosena ratsastuksessa ja minulla on myös ajettu. Varsoja minulla on 3 ja haluan toimia vielä siitostammana”, kertoo Ilo Halla.

Karkki haluaisi haastatella myös jotain sellaista tuttua, joka olisi toiminut ravihevosena. Se kävelee Pilssin luo. ”Minä olen virallisesti vaaleanpunarautias ja minulla on merkinä otsassa epäsäännöllinen tähti. Olen toiminut *ravihevosena hyvällä menestyksellä ja olen mm. *montén eli raviratsastuksen suomenmestari. Minulla on hyvä ennätys ravikilpailuista ja olen tienannut mukavasti rahaakin.

Nyt olen siitostammana ja minulla on 5 varsaa”, kertoo Pilssi.

* Ilo Halla on väritykseltään kimo. Syntyessään se oli rautias.

* Pilssi on vaaleanpunarautias ja sillä on otsassa tähti.

Se on montén Suomenmestari vuodelta 2011.

Karkki jatkaa kierrostaan pihatolta talliin ja kohtaa matkallaan Maija Mehulaisen. Se on kuullut Maijasta kauhean paljon hyvää. Se on kuulemma todella monipuolinen ja käynyt tekemässä mm. hää- ja juhlakyydityksiä ja hakenut myös rankoja metsästä. Se on *työhevonen. Se on toiminut myös opetushevosena ratsastuksessa. Karkki miettii, että: ”Minäkin haluaisin osata noin paljon asioita! Onhan minulla vielä aikaa opetella ja harjoitella, olenhan vasta 7-vuotias”. ”Minä olen punarautias liinakko ja minulla on leveä piirto ja kuonopilkku sekä pilkku. Olenhan minä kuuluisa monitoimisuudesta- ni ja nimenikin on varsin mainio. Varsoja minulla on kaikkiaan 3. Olen tällä hetkellä kantavana sellaisesta oriista kuin Rannan Ruhtinas”, kertoo Maija Mehulainen.

* Maija on punarautias liinakko. Sillä on leveä piirto ja kuonopilkku.

* Rannan Ruhtinas on kantakirjattu työhevos- ja ratsusuunnalle.

Se on estemestari ja *geenipankkiori.

Maijan luota Karkki kävelee seuraavalle tarhalle tapaamaan *Erkanevaa. ”Olen tummanrautias ja minulla on otsassa pieni tähti. On minulla muutama sekakarva kuonolla myös. Olen tehnyt 6 vuoden mittaisen raviuran ja *ravistartteja minulla on yhteensä 52. Olen voittanut viisi kertaa. Minulla on 1 varsa ja olen tällä hetkellä kantavana *Kuporista”, kertoo Erkaneva.

* Tamma Erkaneva on tummanrautias ja sillä on otsassa pieni tähti. Sillä on myös muutama sekakarva kuonolla.

* Kupori on punarautias. Sillä on päässä pyrstötähti ja kuonopilkku. Se on valioaikainen juoksijasuunnan kantakirjaori.

Karkki haluaa käydä moikkaamassa varsa-aikansa suurinta idolia *E.V. Hemoa. Hemo oli niin ihana hoitosestä meille pikkuvarsoille aikanaan. Se oli kärsivällinen ja huolehtivainen. Nyt sillä on huolehdittavana 10 varsaa. Se tuntuu olevan Hemolle mieluisa tehtävä. Varsaporukan väripilkkuna toimii *Nevan Frida, joka on mustankimo. Se syntyi pikimustana ja se tulee muuttumaan valkoiseksi myöhemmin. Onpas hauska nähdä miten väri kehittyy vuosien myötä. Varsojen ja Hemmon seurassa asustelee myös 2 *suomenpienhevosruunaa. Ne ovat nuoria hevosia, 2 ja 3 -vuotiaita. Niistä tulee isona monipuolisia harrastehevosia ja niillä aiotaan ajaa sekä ratsastaa mahdollisimman monipuolisesti.

- * E.V. Hemo on pappaikään päässyt ruuna. Hemo on jo 30-vuotias. Se on väritykseltään punarautias ja sillä on otsassa pieni tähti. Hemo on pienten varsojen hoitosestä.
- * Nevan Frida on mustankimo. Siitä tulee vanhempana valkoinen.

Karkki päättää vielä ottaa yhteyttä setäänsä *Pakomäen Gigoloon, joka on *valmennuksessa muualla kuin kotitallilla. Se valmentautuu tällä hetkellä *kilparatsuksi ja tähtäimessä on myös kilpailusuoritusten myötä kantakirjaus. Gigolosta tulee siitosori. Gigolo on väriltään kimo. Karkki itse odottaa varsaa tällä hetkellä mustasta oriista, *Silvolan Hemmingistä. On meitä suomenhevosea vaan monen värisiä, se on iso rikkaus. Meidän tallimme hevosten väreistä puuttuu vain *päistärikkö, joka on suomenhevosessa harvinainen väri.

- * Pakomäen Gigolo on väritykseltään kimo. Siitä tulee kilparatsu ja jalostusori.
- * Silvolan Hemminki on musta ori. Se on monipuolinen käyttöhevonen, mutta pääkäyttösuunta on ratsu ja siitosori.
- * Ori Lokson Taikahaave on syntynyt vuonna 2014. Se on väritykseltään hyvin harvinainen rautiaanpäistärikkö. Sillä on päässään iso tähti ja kuonopilkku.

Tekstissä olevia tähtimerkkejä, selitykset niihin:

Pihatto: pihatto on tilava hallimainen rakennus, joka suojaa hevosia sateelta ja tuulelta sekä tarjoaa kuivan makuutilan ja vapaan ulkoilumahdollisuuden.

(Lähde: Hevostietokeskus)

Siitostamma: siitostammalla tarkoitetaan hevosta, jonka päätarkoituksena on tuottaa varsoja. Ne hoitavat varsaansa keskimäärin puoli vuotta.

Suomenpienhevonen: suomenpienhevonen on suomenhevosen pienikokoinen muoto. Alkujaan suomenhevonen oli pieni maatiaishevonen, säkäkorkeudeltaan noin 105–130 cm. Nykyään suomenpienhevosen enimmäiskorkeus on 148 cm.

Kantava: varsaa odottava hevonen.

Kantakirjatodistus: lausunto hevosen ominaisuuksista, johon arvostellaan hevosen rakenne, terveys ja luonne sekä kilpailutulokset. Tietyn tason saavuttaneet hevoset voivat saada kantakirjatodistuksen.

Opetushevonen: ratsastuskoulussa tai muussa opetuskäytössä toimivat hevoset.

Ravihevonen: ravikilpailuissa juokseva hevonen. Hevoset ajetaan noin kilometrin mittaisella hiekkaradalla kilpaa. Yhdessä ravilähdössä on noin 5–16 hevosta.

Monté: raviratsastus, sama kuin ravikilpailu, mutta hevosilla ratsastetaan.

Ravistartti: ravikilpailusuoritus.

Ravikilpailuennätys: hevosen juoksema paras aika.

Valmennus: ratsuvalmennuksessa oleva hevonen on yhtä aikaa koulutuksessa ja kehittymässä eteenpäin ratsun uralla. Ravivalmennuksessa sama asia, mutta hevosesta tulee ravihevonen.

Kilparatsu: hevonen, jolla osallistutaan ratsastuskilpailuihin.

Työhevonen: hevonen, joka on koulutettu toimimaan erilaisissa maa- tai metsätöissä. Sillä voidaan hakea metsästä puita tai kyntää peltoa. Työhevokset ovat usein myös hyviä reki ja ajelutushevosia.

Estemestari: hevonen, joka on voittanut esteratsastuksen suomenmestaruuden.

Geenipankkiori: hevosen arvokkaat perintötekijät otetaan talteen.

Juoksijasuunta: ravihevokset kantakirjataan juoksijasuunnalle.

Valioaikainen: ravihevokset, jotka juoksevat tietyn aikarajan alle.

